

Sygn.akt III AUa 963/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Marek Szymanowski (spr.)

Sędziowie: SA Maryla Pannert

SA Barbara Orechwa-Zawadzka

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2013 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku A. I.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy A. I.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 czerwca 2012 r. sygn. akt V U 487/12

oddala apelację.

Sygn. akt III A Ua 963/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 20 marca 2012 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), odmówił A. I. wznowienia postępowania w sprawie prawa do emerytury. Wskazał, że po uprawomocnieniu się decyzji organu rentowego z dnia 29 maja 2009 roku, na podstawie której odmówiono prawa do w/w świadczenia, nie zostały przedłożone nowe dowody, ani nie ujawniono okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które uzasadniałyby zastosowanie instytucji wznowienia postępowania rentowego określonej w art. 114 ust. 1 w/w ustawy.

A. I. w odwołaniu od powyższej decyzji domagał się przyznania prawa do dochodzonego świadczenia. Wskazał na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 października 2007 roku, który, w jego ocenie, stawia go w lepszej sytuacji prawnej i umożliwia uzyskanie prawa do emerytury. W toku postępowania przed Sądem Okręgowym domagał się zaliczenia do stażu ubezpieczeniowego okresu pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, zaś w konsekwencji podnosił, że legitymuje się 35-letnim okresem składkowym i nieskładkowym.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 26 czerwca 2012 roku oddalił odwołanie. Sąd I instancji ustalił, że na podstawie prawomocnej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 2 czerwca 2008 roku odmówiono A. I. prawa do emerytury na podstawie art. 29 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), ponieważ nie udowodnił on wymaganego 35-letniego stażu ubezpieczeniowego, zaś jedynie 32 lata, 8 miesięcy oraz 21 dni. Organ rentowy stwierdził, że odwołujący legitymuje się okresem składkowym w wymiarze 28 lat, 6 miesięcy oraz 8 dni, okresem nieskładkowym w wymiarze 1 roku, 6 miesięcy oraz 4 dni oraz okresem uzupełniającym w wymiarze 2 lat, 8 miesięcy oraz 9 dni. Kolejną prawomocną decyzją w/w organu rentowego z dnia 8 kwietnia 2009 roku odmówiono A. I. prawa do emerytury na podstawie art. 31 w/w ustawy z uwagi na brak uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy. Prawomocną decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 29 maja 2009 roku odmówiono odwołującemu wznowienia postępowania w sprawie prawa do emerytury na podstawie art. 114 ust. 1 w/w ustawy, wskazując, że po uprawomocnieniu się decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 roku, nie zostały przedłożone nowe dowody ani nie ujawniono okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które uzasadniałyby zastosowanie instytucji wznowienia postępowania rentowego. Stosownie do art. 29 w/w ustawy prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu mężczyźnie urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 roku, jeżeli spełnia łącznie wszystkie warunki określone w tym przepisie, tj. m.in. ma ukończone 60 lat i udowodnił 35-letni okres składkowy i nieskładkowy, bądź ma co najmniej 25-letni okres składkowy i nieskładkowy i został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy. Sąd Okręgowy wskazał, że A. I. nie udowodnił, aby jego okres ubezpieczenia był dłuższy aniżeli ustalony prawomocną decyzją organu rentowego z dnia 2 czerwca 2008 roku tj. w wymiarze 32 lat, 8 miesięcy oraz 21 dni. Stosownie do przepisów art. 6 i 7 w/w ustawy okres pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy nie jest okresem składkowym ani też nieskładkowym, dlatego zaliczenie tego okresu do stażu ubezpieczeniowego nie jest możliwe.

A. I. nie wykazał również całkowitej niezdolności do pracy. Reasumując, Sąd I instancji ocenił, iż odwołujący nie wskazał żadnych nowych dowodów lub okoliczności (określonych w art. 114 ust. 1 w/w ustawy), które uzasadniałyby zastosowanie instytucji wznowienia postępowania rentowego. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

A. I. zaskarżył powyższy wyrok w całości. Apelacja nie precyzuje zarzutów, zdaje się z niej natomiast wynikać, iż skarżący chciałby zaliczenia okresu pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy do jego stażu ubezpieczeniowego, co pozwoliłyby mu osiągnąć 35 lat stażu ubezpieczeniowego i tym nabyć prawo do wcześniejszej emerytury. Nadto skarżący odwołuje się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 marca 2008 r. (zapewne mając na myśli wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 października 2007 r. w sprawie P10/07).

Z treści apelacji wynikało, iż niewątpliwą wolą skarżącego jest zmiana zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji i przyznanie mu prawa do emerytury.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i prawnych oraz przez ich pryzmat dokonał słusznych wywodów w przedmiocie wznowienia postępowania rentowego w sprawie o prawo do emerytury według przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Sąd II instancji podziela dokonane ustalenia faktyczne oraz wykładnię przepisów.

Stosownie do treści art. 29 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy - w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania zaskarżonej decyzji organu rentowego - ubezpieczony mężczyzna urodzony przed dniem 1 stycznia 1949 roku, który nie osiągnął wieku emerytalnego określonego w art. 27 pkt 1 w/w ustawy, może przejść na emeryturę po osiągnięciu wieku 60 lat,

jeżeli ma co najmniej 35-letni okres składkowy i nieskładkowy albo jeżeli ma co najmniej 25-letni okres składkowy i nieskładkowy oraz został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy.

Sąd I instancji słusznie uznał, iż A. I. w niniejszym postępowaniu nie wykazał, aby legitymował się co najmniej 35-letnim okresem składkowym i nieskładkowym, będącym przesłanką do uzyskania prawa do dochodzonego świadczenia na podstawie art. 29 w/w ustawy.

Po pierwsze wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 października 2007 roku w sprawie o sygn. akt P 10/07 (OTK-A 2007/9/107, Dz. U. z 2007 roku, Nr 200, poz. 1445, lex numer 322155), wbrew stanowisku skarżącego, nie zmienia jego sytuacji prawnej w ten sposób, by przysługiwało mu prawo do dochodzonego świadczenia. Trybunał Konstytucyjny w powyższym orzeczeniu uznał, iż art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim nie przyznawał prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym mężczyźnie, który - odpowiednio jak kobieta, która nabywa to prawo po osiągnięciu wieku 55 lat i co najmniej 30-letniego okresu składkowego i nieskładkowego - osiągnął wiek 60 lat i co najmniej 35-letni okres składkowy i nieskładkowy, jest niezgodny z art. 32 i art. 33 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis ten, w zakresie w nim wskazanym, miał utracić moc obowiązującą z upływem 12 (dwunastu) miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Stwierdzić należy, iż powyższy wyrok dotyczył zróżnicowania przesłanek nabycia prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 29 w/w ustawy przez mężczyzn i kobiety. W świetle regulacji prawnej obowiązującej przed wydaniem przez Trybunał powyższego orzeczenia kobieta mogła przejść na emeryturę po osiągnięciu wieku 55 lat, jeżeli miała co najmniej 30-letni okres składkowy i nieskładkowy albo jeżeli miała co najmniej 20-letni okres składkowy i nieskładkowy oraz została uznana za całkowicie niezdolną do pracy. W przypadku mężczyzn przepis ten stanowił wówczas, że warunkiem do uzyskania prawa do emerytury jest osiągnięcie wieku 60 lat, legitymowanie się co najmniej 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym oraz całkowitą niezdolnością do pracy. Trybunał Konstytucyjny uznał, iż sytuacja mężczyzn, chcących uzyskać prawo do emerytury na podstawie art. 29 w/w ustawy, została ukształtowana mniej korzystnie, niż sytuacja kobiet, co jest niezgodne z przepisami Konstytucji. Przepis art. 29 w/w ustawy - w brzmieniu obowiązującym na datę wydania zaskarżonej decyzji - miał już treść zgodną z Konstytucją - stanowiąc, iż warunkiem do uzyskania prawa do świadczenia dla kobiety jest m.in. osiągnięcie wieku 55 lat, jeżeli ma co najmniej 30-letni okres składkowy i nieskładkowy albo jeżeli ma co najmniej 20-letni okres składkowy i nieskładkowy oraz została uznana za całkowicie niezdolną do pracy. Mężczyzna natomiast uzyskuje prawo do emerytury na podstawie przepisu art. 29 w/w ustawy po osiągnięciu wieku 60 lat, jeżeli ma co najmniej 35-letni okres składkowy i nieskładkowy albo jeżeli ma co najmniej 25-letni okres składkowy i nieskładkowy oraz został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy. Powyższy przepis aktualnie poza wiekiem i wymiarem wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych nie różnicuje sytuacji mężczyzn i kobiet w sposób nieuprawniony. Sąd Okręgowy prawidłowo dokonał oceny tego, czy A. I. spełnia przesłanki do przyznania prawa do emerytury wynikające z art. 29 w/w ustawy w aktualnym brzmieniu, uwzględniającym treść powołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

W dalszej kolejności odnieść się należało do żądania A. I. zaliczenia do stażu ubezpieczeniowego okresu pobierania renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Jak prawidłowo wskazał Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku okres pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy nie jest ani okresem składkowym, ani też nieskładkowym, gdyż nie został wymieniony w art. 6 i 7 w/w ustawy, zawierających katalog w/w okresów. Okres pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy nie jest także okresem uzupełniającym, o którym mowa w art. 10 ust. 1 w/w ustawy. Wprawdzie art. 10a ust. 1 w/w ustawy przewiduje możliwość uwzględnienia okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy dla osoby, która utraciła prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługującej z Funduszu z powodu odzyskania zdolności do pracy, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7 i 10, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu, jednakże możliwość ta dotyczy tylko ustalania prawa do emerytury na podstawie art. 26b, art. 27 i art. 28 w/w ustawy. Przepis art. 10a ust. 1 w/w ustawy nie dotyczy sytuacji ustalania prawa do emerytury na podstawie art. 29 w/w ustawy, czyli sytuacji odwoływającego.

Reasumując, Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego, iż A. I. nie legitymuje się co najmniej 35-letnim okresem składkowym i nieskładkowym oraz nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, zatem nie spełnia również przesłanek do przyznania prawa do dochodzonego świadczenia w postaci posiadania co najmniej 25-let okresów składkowych i nieskładkowych oraz uznania za osobę całkowicie niezdolną do pracy. A. I. wprawdzie okoliczności tej nawet nie podnosił, tym niemniej z jego akt rentowych wynika, iż do dnia 25 czerwca 2013 roku jest on uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Natomiast decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 30 stycznia 2013 roku odmówiono mu prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, opierając się na orzeczeniu lekarza orzecznika ZUS, który nie stwierdził całkowitej niezdolności do pracy.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji doszedł do prawidłowego wniosku, iż odwołujący nie wskazał żadnych nowych dowodów lub okoliczności (określonych w art. 114 ust. 1 w/w ustawy), które uzasadniałyby zastosowanie instytucji wznowienia postępowania przed organem rentowym.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.